

A Actori roluri și

• LILIANA TOMESCU — Josie Hogan

Cu riscul de a fi contrazis de o lectură foarte „ortodoxă” a piesei, cred că pentru Josie Hogan, eroina lui O'Neill, Liliana Tomescu avea și datele profesionale și experiența scenică în stare să pronosticeze un succes sigur. Dacă vom compara rolul din *Luna dezmorțenților* cu câteva dintre reușitele actriței din ultimele stagioni — Caterina din *Femeia îndărătnică*, Eliza Doolittle din *Pygmalion*, Ioana din *Ciocirlia* — vom realiza că problemele fundamentale ale acestor personaje atât de deosebite au puncte de tangență. În toate cazurile acestea avem de-a face cu personalități contradictorii de un anumit tip.

Toate eroinele disimulează sub o mască (agresivitate — vulgaritate — asceză inspirată) a frumuseții a femeii ce se cere descoperită, cunoscută și înțeleasă, o înțelepciune feminină superioară. Temperamentul viu, aerul băiețesc ce i se potrivește atât de bine, mobilitatea de culoare a glasului — căruia îi sunt accesibile și duritatea până la limitele vulgarului, și simplitatea caldă, învăluitoare —, fizicul lipsit de spectaculosul șocant și de dulcea gâria baremului hollywoodian al frumu-

seții, dar cu o plastică scenică atât de bine folosită, umorul și simplitatea convingătoare și senzuală cu care actrița exprimă firesc gândul — acestea sînt câteva dintre datele personalității artistice care i-au facilitat Liliane Tomescu succesele menționate. Acestea au justificat și distribuirea ei în *Luna dezmorțenților*.

Cred că este nepotrivit să spunem despre Liliana Tomescu că este „alta în fiecare rol”. Personalitatea și farmecul actriței sînt atât de puternice, încît depășirea lor nu se face — am impresia — pe planul imaginii-personaj, nou create de la spectacol la spectacol. Eroinele ei, într-un anumit sens atât de asemănătoare, sînt diferite doar pe planul afectelor, al nuanțelor de sentiment cu care actrița știe să manevreze. Domeniul tehnicii interioare ni se pare că rămîne punctul forte în creația Liliane Tomescu. Ea nu construiește rolul într-o arhitectură exterioară, a acțiunilor caracterizante, și nici calculîndu-și economic efectele, surprizele, dezvăluirile. După ce-și definește dintr-un prim moment personajul, în datele lui elementare și contradictorii, actrița evoluează mai departe

pe variații de intensitate a trăirilor, pe forța comunicării sentimentului. Gesturi foarte puține, și am spune reflexive, fără valoare de comunicare cu partenerul (Josie își zgîndărește zulfii, își astupă mereu gura cu palma); foarte rar, gesturile explozive cu semnificație mai amplă (aruncatul pantofilor după ce află că Tyron nu vine la întâlnire, sau zguduitorul „zbor de pasăre rănită” după plecarea acestuia) jalonează exterior rolul. Forța care captivează în jocul Liliane Tomescu, care stăpînește spectatorul, e intensitatea trăirii, temperatura înaltă la care actrița joacă tot timpul. De aceea, emoționează și zguduie interpretarea dată eroinei lui O'Neill.

Actrița, deși posedă o plastică scenică remarcabilă, folosește cu economie mișcarea. Arma ei principală rămîne cuvîntul. Stăpînă pe nuanțele și intențiile cele mai delicate, nuanțînd replica uimitor de variat, stăpînînd arta contrapunctului între sensul logic al replicii și încărcătura emoțională a acesteia, poetizînd frust vorba spusă „pe șleau” și subliniînd cu discreție poanta, Liliana Tomescu găsește în cuvînt principalul suport, purtător al emoției, al trăirii actricești. Josie cea înfățișată de Liliana Tomescu bravează și aduce alinare, ademenește și iubește intens, se dăruiește total și se refuză încrîncenat (cîtă forță disperată în acel „sînt Josie! Josie! Josie!”... cu care-l trezește pe Tyron dezlăntuit), iartă și disprețuiește, zăvorăște durerea și apoi o revarsă purificator — totul la nivelul incandescent al intensității trăirii de care e capabilă actrița.

Ceea ce impune însă hotărîtor creația Liliane Tomescu este „stabilitatea forme” ce-i caracterizează jocul. Cine revede interpretarea ei are ocazia de a întîlni o creație mereu proaspătă, niciodată devitalizată, o consecvență, o permanență a

nuanțelor prestabilite, specifică creațiilor de înaltă ținută întîlnite în această artă despre care obișnuim să spunem că e „efemeră” și care se cheamă arta actorului.

B. T. Rîpeanu

• CU MĂTUROIUL LUI THERSIT

Gh. Dinică nu este numai un artist foarte înzestrat, nu este numai interpretul, cu un bun exercițiu fizic, al *Umbrei*, autorul unor reușite compoziții în care date spirituale și morale căpătau expresie corporală; el este mai ales reprezentantul unui nou gen actoresc, corespunzător

unor trăsături apărute recent în dramaturgia și spectacolul românesc.

Am mai scris că personajele pe care el le interpretează se ridică la metaforă. Dar această metaforă nu este niciodată mingioasă, liniștitoare, armonioasă, e o metaforă care zgîrnie și zgîlție, izbește,